

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

B B

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, at
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Gorlice.

Când scriem acesta rânduri, la 2 Maiu, se împlinește anul dela memorabila contra-ofensivă a puterilor centrale împotriva oștilor cutropitoare rusești.

Intr'un an de zile situația strategică s'a schimbat așa de mult, în favorul puterilor centrale, încât numai recunoaștem situația strategică de acum e anul. Pe atunci armatele rusești reușiseră, se învadeze în Galiția, să treacă chiar prin unele pasuri în interiorul patriei noastre, amenințând și siguranța multor sate, din nordul patriei noastre și chiar distrugându-le.

Contra-ofensiva dela Gorlice înseamnă o întorsătură cu totul nouă în cursul războiului mondial. Armatele rusești au fost surprinse de atacul puterilor centrale, frontul lor a fost rupt și de aici înainte demoralizarea trupelor rusești s'a evidențiat din ce în ce mai mult. Galiția a fost recucerită în curând, Poloniei și Volhinia de asemenea și trupele puterilor centrale au înaintat biruitoare până în apropierea forului Riga, întimpinând din ce în ce mai slabă rezistență din partea dușmanului.

Acum e anul puterile centrale nu erau amenințate numai de colosul dela nord, ci și de rezistența îndârjită a trupelor sârbești, și de primejdia iminentă a războiului cu Italia, ce amenința tot mai stăruitor, ca un nour negru încărcat de fulgere.

Ce s'a ales astăzi, după un an, din rezistența atât de îndârjită a serbilor?

Trupele noastre au călcat în picioare țara lor, și astăzi restul trupelor sârbești refugiate rătăcește dintr'un loc într'altul, din Albania în Italia, de acolo la Corfu și mai

apoi la Saloniki, ca niște biete trupe împrăștiate și fără țară.

Războiul cu Italia a izbucnit, ce e drept, câteva săptămâni mai târziu dar astăzi după un an de efortări atât de uriașe și de zădarnice el nu mai pare a însemna o amenințare serioasă pentru Monarhia noastră.

Trecând în revistă cele peste douăzeci de luni ale cumplitei încăerări dintre marile puteri europene, ele ne prezintă astăzi uriașul flux și reflux al unei mări în agitare. Primejdia rusească ce ne amenința așa de mult dela nord, a trecut deja, începând cu lupta dela Gorlice, într'un reflux așa de simțitor și rapid, încât trupele puterilor centrale se luptă deja de un an de zile pe hotarul dușmanului, cu succes din ce în ce mai deplin.

După părerea noastră, Gorlice e punctul cardinal în istoria acestui războiu.

Trupele noastre, cu excepția unui mic petec din Galiția, se luptă pretutindeni pe mari estenziuni a teritoriilor ocupate dela dușman.

A fost necesară o încrucișare a armelor, pentru ca să se restabilească în sfârșit buna înțelegere deplină între statele europene?

Ei bine, încrucișarea spadelor s'a făcut și ententa însași o recunoaște indirect, că aceasta până acum nu a fost în favorul ei.

Nădăjduim, că după ce puterile centrale s'au afirmat, cu atâta vitejie superioritatea strategică, pe toate fronturile, va înțelege și ententa, că orice ulterioară vărsare de sânge este dezastruoasă și inutilă și va ceda încurând cuvântul diplomației, ca aceasta să rezoalve, la masa verde diferendele dintre statele europene, pe cari ententa s'a dovedit de neputincioasă a le rezolvi cu armele.

Din dieceza Orășii.

Apel pentru subscrierea unui nou împrumut de războiu.

Ilustritatea Sa episcopul Orășii Dr. Demetriu Radu într'un circular se adresează clerului și credincioșilor, îndemnându-i la subscrierea împrumutului de războiu. Textul e următorul:

Nr. 1182-1916.

Înaltul Minister de culte și instrucțiune publică prin scrisoarea sa de datul 12 l. c. Nr. 5335—1916 prez., ne încunoștințează, cumcă măritul guvern al țării în curând va face apel la generositatea cetățenilor patriei pentru subscrierea unui nou împrumut de războiu. Condițiunile acestui împrumut vor fi tot așa de favorabile ca și ale celor anterioare lângă obligațiunile de rentă cu interese de 6% se vor mai emite și bonuri sau bilete de tezaur (állami pénztárjegyek) cu interese de 5 $\frac{1}{2}$ % cari se vor replăti după 10 ani.

Deci considerând, că situația financiară este favorabilă și poziția armatelor noastre și ale aliaților pe câmpul de războiu asemenea, iar de altă parte din vânzarea cu prețuri atât de ridicate a produselor agricole și a mărfurilor de tot soiul, în posesiunea publicului se află sume considerabile de bani, cari în mare parte zac ascunși fără ca să aducă vre-o dobândă, subscrierea la acest nou împrumut de războiu este și avantajoasă și ușor de realizat. Și nu Ne Îndoim, cumcă Ven. Preoți și iubii Nostri fii credincioși pătrunși de cunoștința marei datorințe ce o avem cu toții de a ajuta și înainta în chipul acesta izbânda finală a glorioasei noastre armate, se vor nizuși a subscrie sume cât mai mari ce le va fi cu putință, asigurându-și astfel și o rentabilitate sigură a capitalelor mobile de care dispun și în acelaș timp împlinindu-și cu laudă datorința față de scumpa noastră patrie.

Dreptaceea, prelungă refnoirea dispozițiilor cuprinse în circularele Noastre anterioare, date în acest obiect, cu deosebire însă a celui cu Nr. XLI—3365 din anul 1914, lăsăm Frăților Voastre ca în ce privește subscrierea ce s'ar putea face din averile bisericesti, să purcedeți conform celor dispuse acolo, iar pe poporul credincios să-l îndemnați și acuma atât de pe amvon cât și cu alte ocaziuni, ca să ia parte în măsură cât mai mare la subscrierea noului împrumut de războiu.

La urmă observăm că E. Sa Ministrul de finanțe sub datul de 15 Aprilie 1916 a publicat în senzul celor de mai sus, Prospectul de subscriere la noul împrumut pe timpul dela 19 Aprilie până la 23 Maiu 1916 inclusive.

Tot în acest circular se publică și ordinațiunea ministrului de culte Jankovich, îndemnând tinerimea școlară la subscrierea împrumutului de nou. La ordinațiunea ministrului Ilustritatea Sa episcopul adaugă următoarele:

Aceasta ordinațiune se comunică cu recercarea, ca atât Frățiile Voastre, cât și învățătorii să lucreze și să se intereseze cu toată căldura, ca scopul sublim și nobil, care se țintește prin ordinațiunea Excelenței Sale Domnului Ministru să se realizeze într'un mod cât să poate de strălucit.

Frății protopopi să facă la timpul său raport specific despre activitatna

desvoltată de directorii și învățătorii dela școlile noastre populare în privința aceasta.

Oradea-mare la 22 Aprilie 1916.
Episcop Demetriu Radu.

Orfelinatul și societățile.

Avântul, ce a luat ideea înființării orfelinatului, e o apariție, care nu are pereche în istoria nizuințelor noastre. Într'un sfert de an s'au adunat aproape 200,000 cor. și putem spune, că suntem încă la începutul începutului. De abia câteva parohii și-au adus până acum tributul lor, de abia un mic procent al mulțimii credincioșilor. Marele public n'a eșit încă din adăpost. Din cecece s'a dat și făcut putem deja se deducem cât de conștientă este opinia noastră publică și ce înțelegătoare e în fața ideilor mari. Dela servitori și zileri până la pătura înaltă fiecare și-a avut filerul lui pentru orfelinat. Fiecare din cecece a avut și din cât i-a fost posibil și-a adus jertfa cuviincioasă pe altarul noii instituțiuni. Mulțimea mare și-a ridicat și-și un monument pereniu și cu drept putem mărturisi, că toți laolaltă, fără deosebire, ne-am întrecut la jertfa, ce ni-se cere.

Mai reesă din sumele până acum iscălite, că fiecare contribuent e conștiu, că nu milă voiește să

dea ci jertfă. Imprejurarea aceasta explică sumele mari signate de preoți mizeri cu familii grele, învățători săraci, săteni de rând, și o mulțime de alții, cari se întrec întru dărnicie. Pe unde mai rămâne câte ceva de dorit, vina e a se căuta mai mult în pilda necorespunzătoare a fruntașilor și lipsa de orientare a conducătorilor.

Chestia orfelinatului din Blaj să fie busola capabilității noastre de jertfă și termometrul conștiinței noastre publice. Din acest motiv am accentuat, că conducătorii noștri să meargă cu pilda în frunte, după cum Excelența Sa părintele Mitropolit și Ilustritatea Sa episcopul Radu pilda ne-a dat. Nu se poate ajunge la rezultat, pe unde preotul și ceialalți intelectuali binesituați nu dau exemplu celorlalți, ce așteaptă dela ei. Și nu se va putea face nimic, dacă celce e chemat să lămurească, că banii nu și-i pun în specule de câștig, ci în serviciul neamului, ca să aducă roade neperitoare pentru toate timpurile.

Mai reestează încă ceva. Când angajăm individul la toate greutățile, nu va fi de prisos să resonăm, că există o sumedenie de corporații, cari încă pot fi angajate la sprijinirea unui scop atât de filantropic. Până acuma numai o comună politică și-a oferit obolul ei orfelinatlui nostru. La Sibiu, Seliștea a

FOITA.

Din istoria limbei.

— Limba în filozofia elină —

de Dr. C. Pavel.

(Continuare.)

Se întâmplă însă, că noi nu suntem în măsură, să pătrundem în intențiile legislatorului; ori supremului dător de limbă nu i-a succes, ca între sunetul unui cuvânt și între noțiunea aceluia să statornicească în tot cazul vre-o potrivire mai concludentă. Prin aceasta observație Platon descopere oareșcare lacună și iregularitate în formarea cuvintelor, cari ar trebui să răsără din potrivirea noțiunii cu sunetul. Aceasta este cea dintâi idee, prin care se sulevează fonetica simbolică, acceptată mai târziu chiar și de W. Humboldt, care de asemenea reduce rădăcinile — bazele cuvintelor la Lautsymbolik: nicht, nagen, Neid; stehen, stättig, starr; Wehen, Wind, Wolke, Wirren, Wuns, etc.¹⁾ Acțiunile omenești ar trebui să fie exprimate prin cuvinte corespunzătoare onomatopoeice. Onomatopoeia la elini avea însă alt înțeles și nu acela, pe care îl are

¹⁾ W. Humboldt: Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues. Herausg. v. Pott. Berlin 1875. II. §.

mai târziu la romani. Grecii sub onomatopoeia înțelegeau simplaminte formarea cuvintelor, în vremece romanii acest cuvânt îl întrebunțau în accepția de azi pentru formarea cuvintelor prin imitație, (hinnire, ululare, balare, sunt cuvinte onomatopoeice în înțelesul acceptat de gramaticii romani, (Varro: De lingua lat. VII. 4).

Sokrates, care precum am amintit, reprezintă vederile lui Platon, examinează câteva sunete din punct de vedere al fonetice simbolice. În polemia cu Hermogenes zice, că sunetul r, (ρ) simbolizează mișcarea. Σωκράτης: — Πρώτον μὲν τοίνον τὸ ῥῶ ἔμοιγε φαίνεται ὡς πρὸς ὄργανον εἶναι πάσης τῆς κινήσεως... ș. c. l. adică: „Mie mi-se pare, că sunetul ρῶ este organul tuturor mișcărilor, (ῥέω, τρόμος, κρούειν, θραύειν, ἐρείκειν, θρούπτειν, ῥύμβειν ș. c. l.)

În urma acestui principiu alui Platon, ar trebui ca fiecare cuvânt ce înseamnă mișcare să aibă incorporat vre-un ρ, cecece însă nu se întâmplă totdeauna, fiindcă aceasta lege, ce ar trebui să fie generală, e conturbată de multe abateri, a căror cauză este procedura arbitrară a omului.

Formarea cuvintelor amăsurat legilor pretinse de teoria φύσις se face prin analogie, prin o regularitate și uniformitate.

Vine însă viața de toate zilele, vine omul și strică, întortochează cuvintele, le corectează ori deteriorează și astfel zădăr-

nicește analogia, creând o samă de anomalii de abateri și schimbări meșteșugite, (νόμος — mai târziu — θέσις.)

Faptul, că anomaliiile în unele cazuri zădărnicesc afirmarea analogiei, dovedește, că limba mai de grabă există φάσει decât νόμῳ sau θέσει, adică, că gândirea îi premerge vorbirea. Aceste sunt vederile, ce se desprind din tot cuprinsul Dialogului Kراتυλος, în care Platon ținea să deruteze filozofia sofistică. Întrebarea însă, că oare limba a fost mai întâi, ori gândirea, este o chestie similară cu aceea, că oare ce a fost mai întâi puiul sau oul. Dela Platon încoace discuțiile în privința aceasta se țin lanț, preocupând o samă de mari gânditori, cum sunt: Lucretius, Hobbes, Maupertius, Herder, Humbolt, Lersch, Lazarus, Whytney, Max Müller, Steinthal, Geiger, Wackernagel, H. Paul, Wundt.

Aristoteles, elevul lui Platon, e mai puțin original decât măestrul, are însă mai mult simț real, e mai exact și prezintă un cerc de cunoștințe cu mult mai vast. Principiile lui Aristoteles asupra limbei sunt espuse în Retorica (τέχνη ῥητορικῆ), care constă din trei cărți²⁾ În cartea III a retoriceii, dăm de părările lui Aristoteles cu privire la originea limbei, de care Aristo-

²⁾ Christ op. c. și W. Freund: Grundzüge der philolog. Wissenschaften, Leipzig, 235.

dat destulă dovadă de înțelegerea situației. Unde rămân celelalte multe și unde-s conducătorii, cari să le determine la o atitudine la fel. Și acele administreză tot banii noștri și au și ele datorința promovării binelui public. Mai sunt atâtea bisericici cu averi mari și mărunte. Fiecare își poate lua partea din jertfa, ce le-o cerem în numele unei cauze atât de mari. Biserica din Brașov a votat 100 mii pe seama orfelinatului din Sibiu. Mai avem atâtea bănci, cari tocmai acum își țin adunările generale și a căror generosități o vom urmări cu atenția cuvenită. Societățile comerciale, reuniunile pii de binefacere și filantropice, tovărășiile, fondurile să întindă toate mână de ajutor, ca să putem clădi o operă întreagă. Să ia fiecare pildă dela Blaj, unde nu numai particularii au emulat în aducerea jertfii, ci școlile, reuniunile, societățile, și avem nădejdea, că gestul acesta generos nu va înceta nici pe viitor a ține aici cauza la suprafață.

E bine dacă frații preoți și intelectuali dela sate își îndreaptă privirile și în direcția aceasta și face ce e posibil, ca la clădirea acestei opere de binefacere să-și i-a și corporațiile partea, ce li-se cuvine. *Mitte sapientem...*

Nouă trupe rusești pe frontul francez. — Paris. Nouă trupe rusești au sosit la Marsilia. Ele au defilat traversând orașul în aclamațiile entusiaste ale

teles se ocupă numai prin tangentă. El emite părerea, că limba este opera omului, un produs al convenției omenești, — *συνεδησε* — (Poet. XX) Așadar acceptează punctul de vedere alui Demokritos și al sofistilor, împotriva cărora e îndreptat Dialogul lui Platon. Aristoteles abandonează speculațiunile abstracte și ține să statornicească și să determine elementele gândirii și pe urma acestora categoriile vorbirii. El zice, că rostirea cuvintelor unul după altul devalma, încă nu ne dă judecată, — *λόγος*. — Vorbirea are să fie icoana realității. Elementele realității sunt reprezentate prin cuvinte, prin substantive și prin verbe. Vorbirea așadar consistă în împreunarea substantivelor cu verbele. Această împreunare însă se face prin discernământul omului. Sunetul noțiunilor poate să fie *φύσει*, dar aranjarea aceloră într'o judecată, aparține rațiunii omenești, care este motorul vorbirii. — Gândirea premerge vorbirii.

(Va urma.)

^{*)} Parcă aci ținesc cuvintele lui De-Bonald: «Il est nécessaire que l'homme pense sa parole avant de parler sa pensée.» Înțelepte cuvinte.

multimei. Trupele sunt comandate de colonelul Verstahovsky. Muzica marinei din Toulon a executat marșul Lambrei și al Meusei și imnurile naționale ale aliaților. Populația a însoțit trupele rusești până la cartierul lor, aruncându-le flori.

Lyon. O nouă debarcare a trupelor ruse a avut loc la Marsilia, populația a făcut manifestațiuni de simpatie.

Trupele acestea după o ședere la Marsilia se vor uni cu acelea, cari au fost debarcate Joia trecută.

Un regiment de husari a dat onorurile militare. De îndatăce operațiunile de acestora au fost terminate, generalul Menesseyer, guvernator al Marsiliei, însoțit de statul major s'au suit pe bord și au trecut trupele în revistă.

Răsboiul european.

Pe piscurile dela Morte Homme în 1 crt. au avut loc încăierări sângeroase. Avioanele germane au aruncat multe bombe asupra trupelor franceze, staționate spre vest de Verdun. În general situația e neschimbată.

Trupele austro-ungare au respins atacurile italiene, date asupra pasului dela Fargorida, cauzându-le pierderi imense.

Pe celelalte fronturi situația e tot cea veche.

Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Mișcările mari, cari într'o direcție sau alta produc rezultate ce se impun prin graiul atât de elocvent al faptelor înseși, au ceva din puterea atractivă a coloaselor de apă a mărilor, în cari se varsă cu plăcere apele mărunte. Impresia aceasta ne-o face și mișcarea pentru orfelinatul nostru central din Blaj. Ni-se părea într'o vreme că insuflețirea va scădea și abia dacă vom putea să ne ridicăm peste un sfert de milion sau ceva mai bine, astăzi însă nu mai avem nici o temere. Când, suma finală a colectelor se urcă dintr'una, ca și astăzi, cu mii de coroane, apropiindu-ne cu pași repezi, în vreme relativ foarte scurtă, de a doua sută de mii, asta înseamnă un rezultat, creșterea proporționată a căruia este deplin asigurată.

Pe lângă râurile cu ape multe, ca cele cari vin dela »Riureana« și alte bănci de ale noastre, se varsă astăzi în marea ofrandelor marinimoase și alte »Gura-rîurii«, și rîuri gureșe de munte cu ape puține, ce-i drept, dar foarte curate. Incepând dela cele 7 coroane ale copiilor de școală din *Jucul-nobil* și până la jumătatea de mii a doamnei *Eugenia Paraschiv* din Sebeș, dela mărunta colectă a

domnișoarei *Anița din Urișor* până la cele peste 500 coroane colectate de stegarul *Emil Domide*, toate ofertele intră cu aceeași ușurință și însuflețire, care pe mireanul *Călușar* și pe dascălul *Hordoan* li îndeamnă să dea câte una sută, coroane alături de preotul *Lucaciu* din Iara.

Da, fondul va crește mereu și în aceeași măsură va scădea durerea și jalea orfanilor.

*

Contribuirile mai noue sunt aceste:

1. *Colecta pâr. George Petrovan din Preluca nouă între credincioșii săi și alți binefăcători: 1,000— cor.*

„Riureana“ inst. de credit și econ. Cap-Mănăstur . K. 579.65

George Ternovan, paroh . „ 200—

Avacum H. Bobb, A. China contabil, Alex. Pop și Dumitru Florian câte 20—; Vasile Mihalca, Ioan Filip, I (indescifrabil), Nic. Fodor farmacist, Teodor Medan și Grigoriu Sav câte 10—; Discul din Preluca nouă 8.60; Ioan Flocean primar 8—; Discul din Aspra 6.75; Iacob Onița 4—; Vas. Bode, Io. Moldovan, Ștef. Bartoș și Io. Buda câte 2—; apoi alți 45 contribuenți restul de 45—.

2. *Colecta pâr. Dioniziu Aaron între credincioșii săi din Gurariului: 766.60 cor.*

Dioniziu Aaron, paroh . . . K. 220—

Biserica gr.-catolică . . . „ 150—

Dioniziu Dancea inv. și soția „ 100—

Aurel Decei notar 50—; Gligor Coman învățător în penz. 30—; Nicolae Comanicu notar II, Gligorie Radu și Francisc Pesamosca câte 10—; Raveca O. Peana și Maria O. Peana câte 5—; Ioan Macrea, Șerban Manta, Ioan P. Brad, Raveca Iac. Câmpian, Ioan Ciontea, Ioan M. Stoită, Safta Dămian, Ioana Petru Berbescu sen., Marie Olariu, Ana M. Stoită câte 4—; Bratu Coț, Vasile Stoita, Iacob Arsene, Marie P. Berbescu jun. și Nicolae Stoita câte 3—; N. N. Mărie I. Stoita, Io. Avr. Florea, Mar. I. Stoita, Ioana I. Radler, Mar. N. Lepindea, Dum. I. Cătăramă, Ana I. Peana, Sal. Martini, Petru S. Lepindea, Sim. Lepindea, Ana A. Câmpian, Mar. Căpățina, Vas. Bărză, Io. Baroiu, Dum. Baroiu, Stana N. Stoita, Ana N. Brăscătan, Io. Lepindea, Mar. I. Florea, Dum. Mailat, Elena I. Stoita, Ana Căpățină, Bucura I. Z. Stoita, Dum. Bărză, Io. Stoita, Ana P. Coț, Sora Stoita, Ioana Gligoria, Io. Sas, Mar. I. Berbescu, Zah. Stoita, Gh. Mailat, Sora I. Stoita (Rentea), Petru Stoita, Vas. Căpățina, Petru Demian, Io. Stoita, Io. Lazar, Ana Beu, Ana Voic, Mar. Dum. Bărză, Io. I. Cătăramă, Dum. Cătăramă, Ana Friedrich, Ioana S. Lepindea, Nic. Negrea, Ana Gh. Negrea și Petru Rus câte 2—; apoi alți 20 credincioși restul de 19.60.

3. *Colecta stegarului Emil Domide între feciorii companiilor 6, 8 și 13 dela regimentul de infanterie 63 (Bistrița): 524— cor.*

Compagnia 6-a: K. 108.20

„ 8-a: „ 101.80

„ 13-a: „ 314—

4. *Colecta d. Petru P. Roșca notar în Cergău între oamenii de bine ai cercului său: 211— cor. Afară de aceea d. Roșca mai oferă 200 exemplare din poeziile sale „Flori albastre“ (à 2 cor.) în preț de 400 cor.*

Victoria E. Roșca 100—; Șandru (necescifrabil) 20—; Lina Cristea, Anica Fledeșiu (?), Petru Spătăcean și Elekes Găborné câte 2—; apoi alți 83 contribuenți câte 1—: 83—.

5. *Colecta păr. Ioan I. Boșian între credincioșii săi din Poiana de Arieș: 165·50 cor.*

Ioan I. Boșian preot 50—; Nichită Hodrea și George Jucan câte 10—; Maria Jucan 6—; Teodor Dereban și Aurelia Suciuc câte 5—; George Baciu, Anica Moga, Vasile Pasca, Maria Scridon și Mihailă Trămbițaș câte 4—; Ileana Hodrea și Ioan Hodrea câte 3—; Din disc 2·60; Maria Martin 2·50; Ma. Bedelean, Vas. Boșian, Ștef. Chiș, Mih. Pogăcen, G. Rus, Ma. Abrányi, Io. Lazar, Ioaneasa Pogăcean, Sim. Leluțiu, Tod. Tiran, și Raveca Scridon câte 2—; apoi alți 30 credincioși restul de 26·40.

6. *Colecta stegarului în rez. Mircea C. Pop între colegii săi de arme: 160— cor.*

Mircea C. Pop 25—; locot. Petru Căltun și alt locot. câte 20—; cadet Victor Cernea 15—; locot. George Buna 10—; D. Truția 6—; steg. Laurențiu Boșian, cad. Sever Furdui și serg. Andreica câte 5—; Ioan Buda și Dr. Ștefan Oniga câte 4—; Alex. Tufan, Traian Chescheș, I. Sima, Miron Mărie, Lucian Căroi, T. Oțel și Miron Dușa câte 3—; Nic. Maniu, Vas. Cisteian, Em. Muntean, Traian Guțiu, Ben. Ciofloș, Sept. Băcilă, Ioan Radu și Traian Murășan câte 2—; V. Prodan și Io. Bojan câte 1—.

7. *Colecta învățătorului Teodor Murășan în Blaja (dieceza Gherlei) 122·20 cor.*

Vasile Sfura, pixida sf. Antoniu câte 20—; Floarea Frite, Rachila Todoran, Maria Pteancu și Terezia Roșu câte 4—; Terezia Părău și vād. Iulișca Rebeleş câte 3—; Maria Govor, Floarea Lazar, Rachila Chiș, Floarea Roșca, Maria Vas. Ioan Giolțan, Maria Fărcaș, Maria Hende, Floarea Giolțan, George Părău, Ana Părău, Maria Rebeleş, Vasile Pop și vād. Ioan Pop câte 2—; alți 38 contribuenți restul de 36·20.

8. *Colecta d. Dumitru Bălcăcian între colegii săi soldați: 51— cor.*

Dumitru Bălcăcian 10—; Ciprian Rus 6—; Octavian Pop, Johann Priester, Ioan Filip și Ioan Gomovar câte 5—; Keszler József 3—; Bálint Istv., Annam Silv., Petó József și Fischer Fer. câte 2—; Gh. Ciora și L. Cendrovszky câte 1—.

9. *Colecta d. Iosif Bucur între soldați în Târgul-Murășului: 37·78 cor.*

Io. Bogățean, Ben. Sălcudean, Val. Vlassa, P. Braic, Ferencz I., T. Pop, Sim. Mateiu, Io. Cimpoieș, P. Tancu, și G. Hétfaludi câte 1—; apoi alți 88 soldați restul de 27·78.

10. *Colecta d-soarei Anița Rednic din Urișor (dieceza Gherlei): 25·34 cor.*

Anița Rednic 4—; Tatrassy Maureasa 2—; T. Săplăcan, Nic. Marc, Vas. Mican, S. Schwimmer, Rud. Paisch, și Herm. Goldstein câte 1—; apoi alți 42 contribuenți restul de 13·34.

11. *Colecta învățătorului Nicolae Făt între elevii școlii primare din Jucul nobil: 7— cor.*

Micii copilași ne scriu: „Fie bine primită și din partea noastră această mică sumă pe seama micilor copii a nimănu“.

Sumarea colectelor:

Colecta 1:	K. 1,000—
” 2:	766·60
” 3:	524—
” 4:	211—
” 5:	165·50
” 6:	160—
” 7:	122·20
” 8:	51—
” 9:	37·78
” 10:	25·34
” 11:	7—
Laolaltă	K. 3,070·42

Alte contribuiri:

<i>Eugenia Paraschiv</i> , Sebeșul sās.	K. 500.—
„Iulia“ inst. de cred. și ec. Alba-Iulia	200.—
Ioan Lucaciu, paroh Iara	100.—
Emil Călugăr	100.—
Gavrili Hordoan, inv. și soția Bileag	100.—
„Cugireana“, institut de credit și economii Cugir	62·50
Gavrili Hordoan (Bileag) intru pomenirea lui † <i>Toader Beclenaș</i>	30.—
Clericii curs. II din Blaj intru pomenirea fostului lor coleg de liceu <i>Iosif Halász</i> (Blaj)	25.—
„Banca populară“, Arpaș	20.—
„Sporiul“ bancă populară, Bazna	15.—
Lazar Perian, Boița	12.—
vād. Carolina Pantea, Răciul de c.	10.—
Teodor Suciuc și soția, Chiciud	10.—
„Zărândeana“, Boița	10.—
George Drăgan, Boița	2.—
Nicolae Popica, Boița	2.—

Suma K. 4,268·92

Suma din Nr. 43 „ 177,727·51

Suma totală . . . K. 181,996·43

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: *Administrației centrale capitale Balázsfalva—Blaj*. Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Informațiuni.

Din cauza sfintei sărbători (sf. George), nrul proximal ziarului nostru va apărea Marți în 9 Maiu la orele îndatinate.

Ziua de 1 Maiu a fost serbată de institutele noastre de învățământ, conform ordinațiunii dlui ministru de culte. La 10 ore elevii gimnaziali s'au adunat în sala de desen, unde au ascultat interesanta conferință a d-lui prof. *Dr. Alexandru Borza*, despre însemnătatea *Carpaților* ca factor geologic și ca graniță naturală de apărare a patriei noastre. Pornind dela lupta din Gorlice, conferențiarul a trecut în revistă, rezistența ce au opus-o soldații noștri, până au alungat pe Ruși dincolo de hotarele Monarhiei și ale Poloniei.

După conferință, s'a făcut colectă între elevi, în favorul satelor ce se vor reedifica, în nordul Ungariei.

Un mare exemplu. Sub acest titlu ziarul guvernamental „Viitorul“ scrie: Darul Regelui Ferdinand, de un milion 250.000 Lei pentru săraci a fost pentru întreaga țară adevărata veste bună cu prilejul sărbătorilor de Paști. În vreme ce învățăturile creștinești au fost pretutindeni aproape date uitării pentru a face loc unei deslănțuirii de violențe fără seamăn în istoria omenirii, gestul regal reamintește generozitatea datorilor uitate aiure. Un dar pentru cei nevoiași, cătră care se îndreaptă luminoasă solitudinea regală este în aceste momente și un mare exemplu pentru cei de jos. Scumpirea exagerată a traiului, lipsurile create de războiul mondial, toate aceste neajunsuri ale vieții populațiunii

nevoiașe sunt concomitente cu un spor de bogăție, adese cu totul nesperat, pentru unii din cei favorizați de soartă. Darul regal îi chemă pe aceștia la îndeplinirea unei datorii creștine care e totodată o adevărată datorie cetățenească. Cum cei de jos fac jertfe — atâtea jertfe de uneori viața le este țesută numai din ele — și cei de sus sunt datori să facă jertfele lor. Iar când exemplul coboară din înălțimea tronului regal el consfințește o datorie de generozitate cu autoritatea celui dintâi Cetățean al Țării și o indică drept un imperativ civic, o necesitate socială. Gestul regal e un mare act de educațiune cetățenească.

Moartea scriitorului Niculaie Gane.

Distinsul novelist român, din Iași, Niculaie Gane, membru al Academiei Române, fost ministru al Cultelor, fost primar al Iașilor, traducătorul „Infernului“ lui Dante, a murit în Capitala Moldovei, în vîrsta de 84 ani.

Mulțămită publică. Dna *Georgina Muntean* învățătoare în Blaj, a dăruit *fondului studenților bolnavi* 10 cor., ca răscum-părare a felicitărilor de ziua onomastică. I-se exprimă călduroasă mulțămită. *Direcțiunea gimnazială.*

Adunarea generală a „Consumului“. Societatea noastră comercială „Consum“ din Blaj, care e prima instituțiune de acest fel la noi românii din Ungaria, și-a ținut Sămbăta trecută a XXIV adunare generală. A presidat adunarea venerabilul canonic octogenar *Gavrili Pop*, care-și pune toate puterile pentru bunul mers al societății și prosperarea ei. Notar a fost ales harnicul conducător al prăvăliei dl *Sever Pop*, iar verificatori dnii acționari *Ion Pușcaș* și *Valer Ioșon*. Au luat parte la adunare 17 acționari, cari reprezentau 335 acții și aveau 122 voturi. Din raportul direcțiunii estragem câteva date: depositul mărfurilor în 1915 a fost de cor. 216.645·08, din care s'a vândut de cor. 175.996·42. S'au dat marfă pe credit în valoare de cor. 35.542·24, din care s'au plătit cor. 25.902·41, iar noi am cumpărat de cor. 18.179·82, din care sumă datoriam la finea anului cu cor. 1.888·21. Neputându-se procura marfă suficientă în decursul anului, direcțiunea a fost nevoită să facă depuneri la bănci de cor. 21.792·10. Totalul venitului de pe 1915 s'a ridicat la cor. 26.548·94, din care s'au acoperit toate cheltuielile de susținere și s'au depurat peste 14 mii cor. din deficitul din trecut, saldându-se pe 1916 o pierdere de cor. 5.273·14. Adunarea a primit cu multă plăcere raportul direcțiunii, a aprobat bilanțul, contul profit și pierdere și a aderat la propunerea comitetului de supraveghere de a-se da cuvenitul absolut pe anul 1915. În direcțiune au fost realeși aproape cu unanimitate vechii membri: canonicul *Gavrili Pop*, prof. *Gavrili Precup* și ingin. *Ion F. Negruțiu*. La închiderea adunării au fost viu aclamați pres. *Gavrili Pop* și conducătorul *Sever Pop*, cari au lucrat din răspuțeri, ca societatea să scape de deficitul, care îi consumase aproape întreg capitalul și prăvălia societății să fie cea dintâi pe piața noastră. — Să ajute Dumnezeu!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciuc.